

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/105/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2321010364
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2321010364.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Rastislava Kresla, v trestnej veci obžalovaných A. B. a spol., pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona a iné, o odvolaní obžalovaného A. B. proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 06.02.2023 pod sp. zn. 9T/33/2021, na verejnom zasadnutí konanom dňa 27.02.2024, takto

r o z h o d o l i :

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok vo vzťahu k obžalovanému A. B. v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa

obžalovaný A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D.,
trvale bytom E., F. G. H. XX,
prechodne bytom bez prihlásenia I., G. H. XX,

v bode I./

podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku

o s l o b o d z u j e

spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta pod č.k. 2Pv 364/19/2201-29 zo dňa 23.03.2021 podanej na Okresný súd Galanta dňa 31.03.2021, v bode 1./ pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona, na tom skutkovom základe, že

obžalovaný A. B. spolu s medzičasom právoplatne odsúdenou J. A.,

dňa 07. augusta 2019 v čase o 13.30 hod. v meste Šaľa - Veča, na parkovisku uzatvorili s K. L. kúpnu zmluvu o predaji osobného motorového vozidla v zmysle ustanovení § 409 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorej predmetom bolo vozidlo zn. Škoda Fabia, EČ: M. XXX N., VIN: O., biela metalíza, pričom pri uzatváraní zmluvy obvinený A. B. uviedol do omylu kupujúceho K. L. tým, že mu ústne tvrdil, že predávané vozidlo má najazdených 93.454 km, pričom pred predajom vozidla obvinená J. A. prelepila stav tachometra a tak spoločným konaním uviedli nepravdivý stav najazdených km a K. L. až po kúpe vozidla zistil, že vozidlo má reálne najazdených 193.454 km, čím spôsobili poškodenému K. L., trvale bytom A. H. XXX, škodu vo výške 800,- eur,

pretože nebolo preukázané, že skutok spáchal obžalovaný.

v bode II./

podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku

o s l o b o d z u j e

spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta pod č.k. 2Pv 364/19/2201-29 zo dňa 23.03.2021 podanej na Okresný súd Galanta dňa 31.03.2021, v bode 2./ pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

obžalovaný A. B.

dňa 28. augusta 2019 v čase o 10.30 hod. v Šali, na ul. Narcisovej c. 15 uzatvoril s F. J. kúpnu zmluvu o predaji osobného motorového vozidla v zmysle § 409 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva motorového vozidla zn. Škoda Fabia Combi, bielej farby, EČ: P. XXX Q., VIN: O., pričom pri uzavretí zmluvy obvinený A. B. uviedol do omylu kupujúceho F. J., nakoľko mu ústne tvrdil, že je prvým majiteľom predmetného vozidla, rok výroby je 2016, pričom bolo zakúpené na Slovensku, vozidlo má 1,4 litrový štvorvalcový motor s výkonom 63 kW, nebolo nikdy havarované a má najazdených 66.700 km, pričom až následne F. J. zistil, že predmetné vozidlo bolo vyrobené v roku 2011, predané bolo v Českej republike, má 1,2 litrový trojvalcový motor s výkonom 51 kW, bolo dva krát búrané a má najazdených 280.000,- km, čím poškodenému F. J., trvale bytom L. H. XX, R. B. M. spôsobil škodu vo výške 2.205,- eur,

pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku sa poškodený F. B., trvale bytom L. H. XX, okres Liptovský Mikuláš, so svojím nárokom na náhradu škody odkazuje na civilný proces.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bola v bode 1. obžalovaná J. A., nar. XX.XX.XXXX v P., uznaná vinnou pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona formou spolupáchatelstva podľa § 20 Trestného zákona a v bode 1. a 2. bol obžalovaný A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D., uznaný vinným pre pokračovací prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, z toho v bode 1 formou spolupáchatelstva podľa § 20 Trestného zákona, ktorých sa mali dopustiť tak, že

1. dňa 07. augusta 2019 v čase o 13.30 hod. v meste Šaľa - Veča, na parkovisku uzatvorili s K. L. kúpnu zmluvu o predaji osobného motorového vozidla v zmysle ustanovení § 409 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorej predmetom bolo vozidlo zn. Škoda Fabia, EČ: M. XXX N., VIN: O., biela metalíza, pričom pri uzatváraní zmluvy obvinený A. B. uviedol do omylu kupujúceho K. L. tým, že mu ústne tvrdil, že predávané vozidlo má najazdených 93.454 km, pričom pred predajom vozidla obvinená J. A. prelepila stav tachometra a tak spoločným konaním uviedli nepravdivý stav najazdených km a K. L. až po kúpe vozidla zistil, že vozidlo má reálne najazdených 193.454 km, čím spôsobili poškodenému K. L., trvale bytom A. H. XXX škodu vo výške 800,- eur,

2. dňa 28. augusta 2019 v čase o 10.30 hod. v Šali, na ul. Narcisovej c. 15 uzatvoril s F. J. kúpnu zmluvu o predaji osobného motorového vozidla v zmysle § 409 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva motorového vozidla zn. Škoda Fabia Combi, bielej farby, EČ: P. XXX Q., VIN: O., pričom pri uzavretí zmluvy obvinený A. B. uviedol do omylu kupujúceho F. J., nakoľko mu ústne tvrdil, že je prvým majiteľom predmetného vozidla, rok výroby je 2016, pričom bolo zakúpené na Slovensku, vozidlo má 1,4 litrový štvorvalcový motor s výkonom 63 kW, nebolo nikdy havarované a má najazdených 66.700 km, pričom až následne F. J. zistil, že predmetné vozidlo bolo vyrobené v roku 2011, predané bolo v Českej republike, má 1,2 litrový trojvalcový motor s výkonom 51 kW, bolo dva krát búrané a má najazdených 280.000,- km, čím poškodenému F. J., trvale bytom L. H. XX, R. B. M. spôsobil škodu vo výške 2.205,- eur.

Za túto trestnú činnosť okresný súd uložil obžalovanej J. A. podľa § 221 ods. 1, 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 12 (dvanásť) mesiacov, výkon ktorého jej podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Trestného zákona podmienienečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 2 (dvoch) rokov.

Obžalovanému A. B. okresný súd za to uložil podľa § 221 ods. 2 Trestného zákona s prihliadnutím na § 37 písm. m), 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 28 (dvadsaťosem)

mesiacov, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Zároveň podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku okresný súd uložil obžalovaným J. A. a A. B. povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenému K. L., trvale bytom A. H. XXX, škodu vo výške 800,- eur a obžalovanému A. B. uložil povinnosť nahradiť poškodenému F. J., trvale bytom L. H. XX, okres Liptovský Mikuláš, škodu vo výške 2.205,- eur. Podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku okresný súd poškodeného K. L. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č. I. 395-405 spisu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie obžalovaný A. B. (č.l. 408-411 spisu), v ktorého odôvodnení uviedol, že okresný súd v Galante určil termín hlavného pojednávania na deň 06.02.2023. Predvolanie prevzal a chcel sa dostať na hlavné pojednanie a k veci vypovedať. Dlhšiu dobu má vážne zdravotné problémy. Dňa 06.02.2023 v raňajších hodinách sa necítil dobre, preto v doprovide svojej družky J. A. a syna Q. B. navštívil urgentný príjem vo Fakultnej nemocnici Nové Zámky. Ihneď bol lekárom urgentného príjmu poslaný na rôzne vyšetrenia, pretože sa mu zdravotný stav zhoršoval, mal vysoký tlak a dusil sa. Tieto vyšetrenia trvali do 20,00 h. Na druhý deň, teda 07.02.2023, pretože sa ešte necítil dobre, jeho syn odovzdal do podateľne Okresného súdu Galanta potvrdenie o lekárskom vyšetrení vo FN Nové Zámky dňa 06.02.2023. Vychádzajúc z uvedeného, hlavného pojednávania dňa 06.02.2023 sa nemohol zúčastniť pre vážne zdravotné problémy. Aj keď dodatočne, svoju neúčast' ospravedlnil predložením lekárskeho potvrdenia. Poukazujúc na § 2 ods. 7 Trestného poriadku namietal, že postupom súdu mu bolo odopreté právo na spravodlivý proces, právo sa vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, ktoré sú mu kladené za vinu a vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom svedčiacim v jeho prospech alebo neprospech.

Ďalej uviedol, že skutku v bode 1/ sa nedopustil. Tak, ako už uviedol na hlavnom pojednaní dňa 13.09.2021, poškodenému K. L. pri prehliadke osobného motorového vozidla zn. Škoda Fabia, EČ: M. XXX N., o ktoré prejavil záujem, uviedol pravdivé informácie. Nemal vedomosť o počte najazdených kilometrov, resp. nevedel, že J. A. prelepila tachometer tak, aby namiesto 193.454 km ukazoval 93.454 km. Nebol majiteľom predmetného osobného motorového vozidla. On len sprostredkoval jeho prehliadku na základe ústneho splnomocnenia, ktoré mu udelila majiteľka predmetného vozidla J. A..

Taktiež namietal, že skutku v bode 2/ sa nedopustil. Majiteľkou osobného motorového vozidla zn. Škoda Fabia Combi, bielej farby, EČ: P. XXX Q. bola dcéra C. B.. Informácie, ktoré poskytol poškodenému F. J. pri prehliadke osobného motorového vozidla, o ktoré prejavil záujem, mal od svojej dcéry C. B.. On nezisťoval, či tieto informácie sú pravdivé, on ich len sprostredkoval poškodenému.

K tomu dodal, že ani v jednom prípade si finančné prostriedky za predaj osobných motorových vozidiel neponechal, odovzdal ich v prvom prípade J. A. a v druhom prípade C. B., teda neobohatil sa na úkor iného. Poukazujúc na § 221 Trestného zákona ako i na judikatúru najvyššieho súdu mal za to, že poškodení K. L. a F. J. nedodrжали obvyklú mieru opatrnosti, t.j. všeobecnú prevenčnú povinnosť každej osoby, teda aj poškodeného. Záverom namietal, že konaním súdu, hlavne tým, že rozhodol v jeho neprítomnosti, bolo porušené zákonné právo na spravodlivý proces a preto navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok Okresného súdu v Galante z 06.02.2023 č. k. 9T/33/2021-395, ako predčasne vydaný a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

K odvolaniu obžalovaného A. B. sa vyjadril poškodený F. J. osobitným písomným podaním (č.l. 415-416 spisu), v ktorom poškodený ku skutku v bode 2/ rozsudku uviedol, že aj naďalej trvá na tom, že obžalovaný A. B. ho pri predaji osobného motorového vozidla zn. Škoda Fabia Combi, bielej farby, EČ: P. XXX Q., VIN: O. S. uviedol do omylu ohľadom roku výroby, počtu najazdených kilometrov, počtu predchádzajúcich majiteľov, motorizácie, ako aj skutočnosti, že vozidlo nebolo búrané, čím mu spôsobil škodu vo výške 2.205,- eur. Tvrdenie obžalovaného, že nezisťoval, či sú uvedené informácie pravdivé, ale predaj len sprostredkoval, považoval za absurdné. Poukazujúc na § 499 a § 596 Občianskeho zákonníka zastával názor, že ak by obžalovaného uznali výlučne len za sprostredkovateľa predaja, aj tak bol povinný spoľahlivo zistiť a uviesť skutočný stav predávanej veci. Skutočnosti, ktoré obžalovaný uviedol v inzeráte č. 102257467, uvedenom na internetovej stránke T., a ktorého kópia sa nachádza v spise, a zároveň tieto skutočnosti obžalovaný potvrdil aj pri prehliadke vozidla pred samotnou kúpou, považoval za klamlivé. Podľa osvedčenia o evidencii vozidla, ktoré mal obžalovaný k dispozícii, ako sám priznal, musel obžalovaný preukázateľne vedieť minimálne to, že vozidlo nebolo vyrobené v roku 2016, a že vozidlo nemá 1,4 litrový benzínový motor s výkonom 63 kW. A pretože predával auto svojej dcéry, ktoré na ňu bolo prihlásené len od 01.08.2019, t.j. ani nie jeden mesiac, musel obžalovaný preukázateľne vedieť aj to, že jeho dcéra nebola prvou majiteľkou predmetného motorového vozidla.

K názoru obžalovaného na trestný čin podvodu namietal, že obžalovaný v odvolaní nesprávne cituje § 221 Trestného zákona. Obžalovaný uvádza, že ani v jednom prípade si finančné prostriedky za predaj

osobných motorových vozidiel neponechal, odovzdal ich v prvom prípade J. A. a v druhom prípade C. B., teda sa neobohatí na úkor iného. Dikcia § 221 ods. 1 Trestného zákona hovorí jasne: Kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl... V tejto súvislosti poukázal aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. ÚS 565/2016-18. Na základe vyššie uvedeného bol presvedčený, že Trestný zákon v prípade trestného činu podvodu nerobí rozdiel medzi tým, či páchatel' skutku obohatil seba alebo niekoho iného. Konanie obžalovaného A. B. v prípade oboch skutkov teda napĺňa všetky zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, pretože svojim konaním v oboch skutkoch spôsobil aj väčšiu škodu.

Zároveň namietal, že sa nemožno stotožniť ani s námietkou obžalovaného o nedodržaní obvyklej miery opatrnosti poškodených pri uzatváraní kúpnej zmluvy. Je pravdou, že len samotné klamstvo, či nepravdivá skutočnosť nie je sama o sebe uvedením do omylu. Obvyklá miera opatrnosti ako zvláštna kategória spočíva v tom, že poškodený by mal v určitých prípadoch už na prvý pohľad rozpoznať, že sa jedná o nepravdivé skutočnosti. Pokiaľ by malo byť pričítané zanedbanie obvyklej miery opatrnosti poškodených, muselo by ísť o konanie, ktoré by poškodení mohli už na prvý pohľad identifikovať ako podvodné. V tomto prípade však poškodení nemali dôvod domnievať sa a nemali ani spôsob akým zistiť, že skutočnosti uvádzané obžalovaným pre predaj sú nepravdivé. Každé vozidlo je totiž jedinečné s individuálnymi vlastnosťami a neexistuje spôsob, akým by kupujúci mohol získať všetky technické a právne skutočnosti o vozidle bez súčinnosti predávajúceho. Nemohlo sa teda jednať o obvyklú mieru opatrnosti, a už vôbec nie o konanie, ktorým by sa poškodení pričínili o spôsobenie majetkovej škody. K tomu dodal, že po odhalení nepravdivých skutočností obžalovaný odmietol vrátenie vozidla, čo z jeho pohľadu preukazuje jeho podvodný úmysel. Obžalovaný svojou námietkou zároveň opomína, že „povinnú“ mieru opatrnosti je potrebné posudzovať vždy v rámci reálnej situácie toho ktorého prípadu, berúc do úvahy aj osobu poškodeného (vek, vzdelanie, životné skúsenosti, postavenie v spoločnosti). K tomu uviedol, že ako poškodený bol v čase spáchania skutku uvedeného v bode 2/ rozsudku študent 2. stupňa vysokoškolského štúdia v študijnom odbore verejné zdravotníctvo, osoba bez technického vzdelania, bez dostatočných skúseností ohľadne zisťovania technického a právneho stavu vozidla a vozidlo kupoval ako osoba s ťažkým zdravotným postihnutím najmä z dôvodu, že chcel zlepšiť svoju mobilitu (najmä kvôli častým vyšetreniam u lekárov). Avšak na druhej strane obžalovaný bol pri prehliadke vozidla počas predaja upozornený na jeho stav a technickú nevedomosť, poznal dôvod, prečo vozidlo kupuje a zatajením podstatných skutočností vzťahujúcich sa ku kúpnopredajnej zmluve, súc si vedomý jeho situácie, jeho technickej neznalosti a dôverčivosti úmyselne ho uviedol do omylu. V úmysle obžalovaného uviesť ho do omylu, ho utvrdzuje aj skutočnosť, že páchatel' skutku A. B. bol v minulosti niekoľkokrát súdne trestaný, a to aj pre pokračovací prečin podvodu pri predaji osobných motorových vozidiel - naposledy rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky, sp. zn. 4T/57/2019, zo dňa 22.08.2019, právoplatný dňa 23.08.2019.

Podľa názoru poškodeného bolo počas súdneho konania jednoznačne preukázané, že obžalovaný spáchal skutky, ktoré sú mu kladené za vinu a tieto skutky naplnili všetky zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona. Preto navrhol, aby odvolací súd podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obžalovaného A. B. zamietol.

Okresný prokurátor, obžalovaná J. A. ani poškodení K. L. a F. J. odvolanie nepodali, k odvolaniu obžalovaného A. B. sa okresný prokurátor, obžalovaná J. A. ani poškodený K. L. v primeranej lehote aj napriek výzve prvostupňového súdu nevyjadрили.

Konanie na odvolacom súde:

Krajský súd vykonal verejné zasadnutie za účasti zástupcu Krajskej prokuratúry v Trnave a poškodeného K. L. a za splnenia zákonných podmienok v neprítomnosti obžalovaného A. B. a poškodeného F. J.. Obžalovaný A. B. bol o termíne verejného zasadnutia riadne upovedomený, upovedomenie prevzal 23.01.2024.

Zástupca Krajskej prokuratúry v Trnave na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu v konečnom návrhu uviedol, že napadnutý rozsudok je zákonný. Trest považoval za primeraný. Vzhľadom k tomu navrhol odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné podľa § 319 Trestného poriadku.

Podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku, odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

- a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,
- b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,

- c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,
- d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,
- e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo
- f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 322 ods. 2 Trestného poriadku, ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Krajský súd v Trnave v rozsahu uvedenom v § 317 ods. 1 Trestného poriadku na základe riadne a včas podaného odvolania obžalovaného A. B. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku a dospel k nasledujúcim skutkovým a právnym záverom.

Ku skutku pod bodom 1. obžaloby/napadnutého rozsudku:

Po preskúmaní obsahu spisového materiálu krajský súd dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného A. B. a to voči výroku o vine napadnutého rozsudku vo vzťahu ku skutku v bode 1. obžaloby je v danom smere dôvodné.

Krajský súd k postupu okresného súdu pri ustaľovaní skutkového stavu v posudzovanej veci uvádza, že skutočnosti, ktoré okresný súd pokladá za preukázané, sú v rozpore so správnym hodnotením dôkazov. Okresný súd pri hodnotení vykonaných dôkazov nepostupoval správne, keď rozhodol o vine obžalovaného A. B. vo vzťahu k bodu 1. obžaloby, vzhľadom na to, že dôkazy, o ktoré oprel svoje rozhodnutie, nevylúčili pochybnosti o vine obžalovaného A. B..

V trestnom konaní na preukázanie viny obžalovaného musí súhrn priamych a nepriamych dôkazov tvoriť logickú, ničím nenarušovanú sústavu navzájom sa dopĺňujúcich dôkazov, ktorá vo svojom celku nielen spoľahlivo preukazuje všetky okolnosti žalovaného skutku a usvedčuje z jeho spáchania obžalovaného, ale súčasne vylučuje možnosť akéhokoľvek iného možného záveru. Výrok o vine musí byť vždy založený len na takých dôkazoch, ktoré celkom vylučujú pochybnosť, že žalovaný skutok sa skutočne stal, vykazuje všetky znaky trestného činu po objektívnej a subjektívnej stránke a spáchala ho výlučne osoba uvedená v podanej obžalobe.

Výrok o vine zo spáchania trestného činu nie je možné založiť len na indíciách, domnienkach, alebo len na pravdepodobných skutkových záveroch. Výrok o vine musí byť založený na skutkovom stave, o ktorom nie sú dôvodné (rozumné) pochybnosti a ktorý nepochybne vyplýva z vykonaných dôkazov.

Poukazujúc na uvedené krajský súd je toho názoru, že správne rozhodol okresný súd pokiaľ zistil, že predmetný skutok sa stal a bola to práve obžalovaná J. A., ktorá sa tohto skutku aj dopustila. Avšak dôkazy vykonané v konaní proti obžalovanému A. B. však nevedú k logickému, jednoznačnému a nespochybniteľnému záveru, že skutok spáchal aj obžalovaný A. B. (v spolupáchateľstve s obžalovanou J. A.).

Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že „vykonaným dokazovaním mal teda súd za preukázané, že obžalovaní J. B. a A. B. v bode 1 rozsudku svojim aktívnym podvodným konaním pri predaji motorového vozidla zn. Škoda Fabia, EČ: M. XXX N., VIN: O., za účelom finančného obohatenia, uviedli do omylu kupujúceho K. L. tak, že obžalovaný A. B. mu ústne nepravdivo tvrdil, že predávané vozidlo má najazdených 93.454 km, pričom pred predajom vozidla obžalovaná J. A. prelepila stav tachometra s tým, že vozidlo malo reálne najazdených 193.454 km, čím takýmto konaním spôsobili poškodenému K. L. škodu vo výške 800,- eur. V rámci dôkaznej situácie súd okrem výpovede obžalovanej učinenej na hlavnom pojednávaní konanom dňa 13.09.2021 vyzdvihuje usvedčujúcu výpoveď samotného poškodeného K. L., ďalej zápisnicu o rekognícii, v rámci čoho K. L. opoznal A. B. ako osobu, ktorá ho dňa 07.08.2019 uviedla do omylu na parkovisku Hollého ulici v Šali a neposlednom rade súd poukazuje aj na zadovážené odborné vyjadrenia k hodnote osobného motorového vozidla zn. Škoda Fabia, EČ: M. XXX N., VIN: O. pri najazdených 93.454 km a pri najazdených 193.454 km.“

Z výpovedí obžalovanej J. A., obžalovaného A. B., poškodeného K. L. a listinných dôkazov, na ktoré poukázal okresný súd v napadnutom rozsudku, nebolo možné jednoznačne ustáliť, že obžalovaný A. B. mal vedomosť o tom, že obžalovaná J. A. prelepila stav tachometra. Z výpovedí vypočutých osôb nie je možné vyvodiť nepochybný záver, že to bol aj obžalovaný A. B., kto žalovaný skutok spáchal. Z vykonaných dôkazov možno jednoznačne ustáliť len fakt, že obžalovaná J. A. prelepila stav tachometra a tak uviedla nepravdivý stav najazdených km, čím spôsobila poškodenému K. L. škodu. Okrem toho sama obžalovaná J. A. dokonca vo svojej výpovedi uviedla, že o tom, že dala tachometer opraviť, obžalovaný A. B. nevedel.

Preto pokiaľ okresný súd odcudzujúci výrok v bode 1. obžaloby na obžalovaného A. B. oprel o jeden z kľúčových dôkazov a to o výpoveď poškodeného K. L., k tomu odvolací súd uvádza, že táto svedecká výpoveď nespĺňala podmienky na to, aby tvorila podklad pre odsudzujúci výrok súdu. Pokiaľ ide o výpoveď poškodeného K. L., tento síce na hlavnom pojednávaní uviedol, že obžalovaný mu predal motorové vozidlo, avšak ku skutočnosti, že ho obžalovaný vedome uviedol do omylu tým, že mu ústne tvrdil, že predávané vozidlo má najazdených 93.454 km, k tejto sa už bližšie nevyjadril. Nanajvýš skutočnosť, že obžalovaný mal tvrdiť, že predávané vozidlo má najazdených 93.454 km, pričom reálne malo najazdených 193.454 km, samo o sebe nedokazuje, že obžalovaný mal vedomosť o tom, že obžalovaná J. A. prelepila stav tachometra a tak uviedla nepravdivý stav najazdených km. Preto tento dôkaz na usvedčenie obžalovaného A. B. nie je postačujúci a iné dôkazy neboli v konaní produkované. Po vyhodnotení všetkých vo veci vykonaných dôkazov má krajský súd za preukázané, že štruktúra použiteľných usvedčujúcich dôkazov je v tejto trestnej veci natoľko slabá, že neumožňuje vysloviť nepochybný záver, že žalovaný skutok spáchal (okrem obžalovanej J. A.) aj obžalobou označený obžalovaný A. B.. I keď indície v tomto smere sú, na jeho usvedčenie chýba taká komplexná sústava dôkazov, ktorá by sa vzájomne dopĺňovala, bola by logická, ničím nenarušená a vo svojom celku by nielen spoľahlivo preukazovala všetky okolnosti žalovaného skutku a usvedčovala z jeho spáchania (okrem obžalovanej J. A.) aj obžalovaného A. B., ale súčasne by vylučovala možnosť akéhokoľvek iného záveru. V prejednávanej veci ale takýto stav nenastal.

Totíto dôkazy takého charakteru, akými je výpoveď poškodeného K. L. a na to nadväzujúce vecné a listinné dôkazy, aby boli spôsobilé usvedčiť aj obžalovaného A. B. z predmetného trestného činu, musia spĺňať tie najnáročnejšie požiadavky na presvedčivosť a na jednoznačný súlad s prípadnými ďalšími subjektívnymi i objektívnymi dôkazmi. Len nespochybniteľný obsah takýchto dôkazov môže byť podkladom pre záver o vine osoby postavenej pred súd. Tento záver musí byť bezpečne a spoľahlivo preukázaný, nesmie vyvolávať ani najmenšie pochybnosti, či neobjasnené otázky. V kontexte celej dôkaznej situácie podľa názoru odvolacieho súdu absentuje čo i len jeden priamy usvedčujúci dôkaz, na ktorom by bolo možné bezpečne prijať záver, že sa obžalovaný A. B. skutočne dopustil žalovaného skutku tak, ako sa mu to kladie za vinu obžaloba.

Inak povedané, na uznanie viny obžalovaného zo spáchania určitého skutku sa podľa zásady náležitého zistenia skutkového stavu veci vyžaduje, aby súd oprel svoje rozhodnutie ohľadom viny o jednoznačne zistené a bezpečne preukázané fakty, a nie iba o pravdepodobnosť. Tam, kde nie je možné bezpečne určiť, ktorý z možných variantov skutku zodpovedá skutočnosti, musí súd zvoliť tú, ktorá je pre obžalovaného priaznivejšia, resp. ak existujú rozpory alebo nedostatočné dôkazy na rozhodnutie o uznaní viny, musí tieto súd vyhodnotiť v prospech obžalovaného v zmysle zásady in dubio pro reo (v pochybnostiach v prospech obžalovaného).

Po zhodnotení všetkých vykonaných dôkazov získaných zákonným spôsobom, s konštatovaním, že obžaloba nevykonala a ani nenavrholo žiadne ďalšie dôkazy, je potrebné konštatovať, že nebolo podľa názoru krajského súdu bez najmenších pochybností dokázané, že skutok právne kvalifikovaný ako prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona spáchal aj obžalovaný A. B.. V predmetnej veci neexistoval žiaden jednoznačný, priamy, nespochybniteľný a inými dôkazmi podporovaný dôkaz, ktorý by bol vykonaný na hlavnom pojednávaní a ktorý by bez najmenších pochybností dokazoval, že skutok spáchal aj menovaný obžalovaný. Uvedené v konečnom dôsledku znamená, že sa prokuratúre v konaní pred súdom nepodarilo uniesť dôkazné bremeno v tom smere, že žalovaný skutok spáchal aj obžalovaný A. B., čo je dôvodom jeho oslobodenia spod obžaloby postupom podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku.

Na základe odvolania obžalovaného A. B. preto krajský súd tohto v bode 1. obžaloby postupom podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku spod obžaloby oslobodil, a to z dôvodu, že nebolo dokázané, že skutok spáchal aj obžalovaný A. B..

Ku skutku pod bodom 2. obžaloby/napadnutého rozsudku

V rámci svojej prieskumnej činnosti krajský súd ďalej zistil, že odvolanie obžalovaného aj voči výroku o vine napadnutého rozsudku vo vzťahu ku skutku v bode 2. obžaloby je dôvodné.

Podľa názoru krajského súdu skutok v bode 2. obžaloby nenapĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, nakoľko objektívna stránka tohto trestného činu spočíva v spôsobení škody a vo využití omylu alebo uvedenia do omylu osoby, pričom len samotné klamstvo, či nepravdivá skutočnosť nie je sama o sebe uvedením do omylu.

Krajský súd k tomu vo všeobecnosti uvádza, že pri trestnom čine podvodu je podstatným, aby išlo o nezhodu predstavy s reálne existujúcou skutočnosťou (udalosťou), ktorú je možné objektívne overiť. Uvedením do omylu sa potom rozumie aktívne konanie páchatela, ktorý koná tak, aby vyvolal v inej

osobe určitú subjektívnu predstavu (stav), ktorá sa však nezhoduje s objektívnou realitou. Dispozíciou majetkovej povahy, ktorú vykonáva osoba konajúca v omyle, sa rozumie určité majetkové plnenie, ktorým dochádza ku škode na strane poškodenej osoby a zároveň k obohateniu na strane páchatel'a alebo inej osoby. Spravidla pôjde o odovzdanie (prenechanie, prevod) určitej veci (vecí, peňazí) z majetku poškodeného do dispozície páchatel'a alebo inej osoby. Aby mohlo ísť o naplnenie všetkých znakov trestného činu podvodu, je preto nevyhnutným, aby škoda na cudzom majetku a obohatenie iného mali základ (príčinnú súvislosť) práve „v podvodnom konaní“ páchatel'a (t.j. konaním, ktorým páchatel' iného uvádza do omylu, alebo využíva omyl iného).

Posudzovanie možnosti spáchania trestného činu podvodu úzko súvisí s posudzovaním subjektívnej stránky konania páchatel'a (úmyselného zavinenia), preto bude vždy nutné dokazovať úmysel páchatel'a v čase pred uzatvorením konkrétnej zmluvy alebo v čase jej uzatvorenia, ktorý je možné zistiť spravidla len z objektívnych okolností (t.j. okolností každého konkrétneho prípadu).

Ďalej pri trestnom čine podvodu platí, že okolnosti subjektívneho charakteru možno spravidla dokazovať len nepriamo z okolností objektívnej povahy, z ktorých sa dá podľa zásad správneho (logického) myslenia usúdiť vnútorný vzťah páchatel'a k porušeniu alebo ohrozeniu záujmov chránených Trestným zákonom, pričom záver o subjektívnej stránke trestného činu možno oprieť aj o skutočnosti, ktoré nastali až po spáchaní trestného činu.

Ďalším veľmi podstatným pojmom pri trestnom čine podvodu je práve pojem miera opatrnosti. Len samotné klamstvo, či nepravdivá skutočnosť nie je sama o sebe uvedením do omylu. Každá osoba je iná, a každý vníma tvrdenia a konania iných osôb, na základe svojich životných skúseností a vedomostí, inak. Lož, ktorá môže uviesť do omylu jednu osobu, nemusí do omylu uviesť osobu inú. Preto je vždy nevyhnutné každé podozrenie z tohto trestného činu posudzovať osobitne a nepaušalizovať ho na všetky prípady. Podľa ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka: „Každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.“ Toto ustanovenie upravuje tzv. všeobecnú prevenčnú povinnosť každej osoby, teda aj poškodeného. Každá osoba si musí počínať tak, aby nedošlo na škodu na majetku. S tým súvisí práve aj obvyklá miera opatrnosti. Obvyklá miera opatrnosti spočíva v tom, že poškodený by mal v určitých prípadoch už na prvý pohľad rozpoznať, že sa jedná o nepravdivé skutočnosti. O uvedenie do omylu by sa preto nemalo jednať v prípadoch ak poškodený zjavne nedodržel obvyklú mieru opatrnosti.

Inak povedané, pre naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu podvodu sa zisťuje a dokazuje nielen to, či páchatel' klamal (oklamal) poškodeného (prípadne inú osobu) a či toto klamstvo (uvádzanie nepravdivých informácií) bolo v príčinnej súvislosti s majetkovou dispozíciou a následnou škodou, ale pre naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu podvodu je potrebné brať do úvahy aj stranu oklamaného (poškodeného), teda to, či klamaná osoba (poškodený) pri realizácii majetkovej dispozície dodržal potrebnú mieru opatrnosti, ktorá mohla omyl (uvádzanie nepravdivých informácií) celkom ľahko eliminovať (vylúčiť).

Poukazujúc na vyššie uvedené v prvom rade krajský súd konštatuje, že na rozdiel od okresného súdu sa stotožnil s námietkou obžalovaného v tom smere, že žalovaný skutok, ktorý mal byť spáchaný dňa 28. augusta 2019 v čase o 10.30 hod. v Šali (obžalovaný uzatvoril kúpnu zmluvu o predaji osobného motorového vozidla s F. J.) nenapĺňa pojmové znaky skutkovej podstaty prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona. Naopak krajský súd zastáva názor, že v danom prípade len potvrdenie určitých nepravdivých informácií obžalovaným nie je možné, samo o sebe, považovať za „uviedenie do omylu“ v zmysle základnej skutkovej podstaty trestného činu podvodu, pretože „uvádzanie, či deklarovanie nepravdy“ nič nehovorí o tom, či tieto nepravdivé skutočnosti boli alebo mohli byť aj objektívne spôsobilé oklamať poškodeného (ide o posudzovanie spôsobilosti, či nespôsobilosti použitého prostriedku oklamať poškodeného), respektíve, či k oklamaniu poškodeného došlo len preto, že ten celkom (hrubo) zanedbal svoju povinnosť (a to buď všeobecnú prevenčnú povinnosť vyplývajúcu z § 415 Občianskeho zákonníka, prípadne konkrétnu povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy a pod.) a zjavne konal bez dodržania obvyklej miery opatrnosti (v takomto prípade možno hovoriť o tom, že k škode na majetku poškodeného došlo výhradne v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti na strane poškodeného, t. j. s porušením obvyklej miery opatrnosti, pretože za jej bežného dodržania – napr. jednoduché preverenie si stavu vozidla ohľadom najazdených kilometrov, možných poškodení a podobne ... formou príslušných aplikácií, príp. obhliadka vozidla za prítomnosti kvalifikovanej osoby, by bolo vylúčené oklamanie poškodeného, teda išlo by o konanie nespôsobilé uviesť niekoho do omylu a spôsobilým sa stalo len a výlučne vďaka zjavnému porušeniu obvyklej miery opatrnosti zo strany poškodeného).

Za daného stavu je preto krajský súd toho názoru, že povinnosťou poškodeného bolo, aby si všetky informácie o osobnom motorovom vozidle, uvedené v inzeráte a neskôr potvrdené obžalovaným pri predaji osobného motorového vozidla, riadne preveril (to vyplýva najmä zo všeobecnej prevenčnej

povinnosti). Ak si teda poškodený vôbec nepreveril uvádzané informácie o osobnom motorovom vozidle, na základe ktorých neskôr uzatvoril kúpnu zmluvu, porušil tým obvyklú bežnú mieru opatrnosti, ktorá sa v podobných prípadoch vyžaduje a dodržiava. Za takýchto okolností poškodený riskoval a teda musí znášať následky svojho konania (či skôr nekonania) sám, nakoľko ak by dodržal obvyklú mieru opatrnosti, celkom určite by prípadnú nepravdu uvedenú predajcom jednoducho eliminoval (tým aj uzatvorenie zmluvy a spôsobenie škody).

Ak aj poškodený vo svojom vyjadrení poukázal na to, že „povinnú“ mieru opatrnosti je potrebné posudzovať vždy v rámci reálnej situácie toho ktorého prípadu, berúc do úvahy aj osobu poškodeného (vek, vzdelanie, životné skúsenosti, postavenie v spoločnosti), k tomu krajský súd uvádza, že obžalovaný sa s poškodeným pred uzatvorením kúpno-predajnej zmluvy nepoznal a teda nemal žiadne informácie o osobe poškodeného. Okrem toho obžalovaný nikdy nehovoril poškodenému, že je vlastníkom či spoluvlastníkom predmetného motorového vozidla, naopak poškodeného oboznámil s tým, že predajcom je jeho dcéra C. B. a on má len právomoc k jej zastupovaniu, navyše je táto okolnosť verifikovateľná napr. nahliadnutím do obsahu technického preukazu.

Z tohto dôvodu nemožno považovať konanie obžalovaného (ktoré nie je možné bez pochybností ani ustáliť či išlo reálne o úmysel, keďže sa nedá ustáliť, že by informácie o vozidle mal sprostredkované alebo ich aj úmyselne ako nepravdivé poskytuje) za podvodné konanie, keďže toto spočíva v "omyly" inej osoby (osoby odlišnej od páchatel'a), pričom omyl je rozpor predstavy so skutočnosťou, pričom v zmysle skutkovej podstaty trestného činu podvodu musí mať určitú "kvalitu" (nestačí akákoľvek nepravda) a musí byť prostriedkom spôsobilým na oklamanie iného v konkrétnej situácii. Ak však osoba v omyly vykonávajúca majetkovú dispozíciu má povinnosť (vyplývajúcu zo zákona, zo zmluvy alebo zvyklosti) preskúmať tvrdenia iných osôb, a to prostriedkami bežne dostupnými a v obdobných prípadoch aj bežne používanými, nie je možné len uvedenie nepravdy, bez ďalšieho považovať za "uvádzanie do omylu" v zmysle skutkovej podstaty trestného činu podvodu. Rovnako je potrebné brať do úvahy aj tzv. dodržanie obvyklej miery opatrnosti osoby, ktorá je uvádzaná do omylu alebo ktorej omyl chce páchatel' využiť (pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 4. februára 2014, sp. zn. 2 Tdo V 21/2013). Bolo teda absolútnou samozrejmosťou a úplne legitímne očakávať od kupujúceho motorového vozidla (v danom prípade poškodeného) tomu zodpovedajúci profesionálny prístup k vyššej miere opatrnosti.

Ak aj okresný súd v odôvodnení usvedčujúceho rozsudku poukázal na výpoveď svedka poškodeného F. J., k tejto je potrebné uviesť, že z tejto vyplýva (skrátene), že poškodený reagoval na inzerát na internete, ktorý hovoril o predmetnom vozidle, že má najazdených 66700 km. Má prvého majiteľa a nebolo nikdy búrané. Nasledujúci deň si auto vizuálne obhliadol a následne sa na ňom aj previezol, pričom mu obžalovaný A. B. potvrdil skutočnosti uvedené v inzeráte. Nejaké hypotézy poškodeného uvádzané v jeho vyjadrení k odvolaniu obžalovaného, že obžalovaný mal vedomosť o nepravdivých údajoch uvádzaných v inzeráte, nemôžu byť brané ako dôkaz. Taktiež skutočnosť, že obžalovaný uzatvoril s poškodeným kúpnu zmluvu o predaji osobného motorového vozidla samo o sebe nedokazuje, že mal vedomosť o nepravdivých údajoch o vozidle, uvedených v inzeráte. V tomto smere je tiež nevysvetlené, prečo okresný súd poukazuje aj na výpovede svedkov M. J., U. J. a N. J., ktorí síce potvrdili, že obžalovaný podpísal s poškodeným kúpno-predajnú zmluvu, avšak ani tieto vo svojom súhrne nepotvrdzujú, že obžalovaný mal využiť omyl poškodeného a spôsobiť mu škodu. Naopak tieto potvrdzujú to, že poškodený si vozidlo obzrel len voľným okom, previezol sa a keďže sa mu zapáčilo, predmetné vozidlo si kúpil a to bez toho, aby pri realizácii majetkovej dispozície (uzatvorení kúpnej zmluvy) dodržal potrebnú mieru opatrnosti, teda si náležite preveril uvedené informácie v inzeráte bežne dostupným prostriedkami.

Potom ani tvrdenie poškodeného, uvedené v jeho vyjadrení k odvolaniu obžalovaného, že v úmysle obžalovaného uviesť ho do omylu, ho utvrdzuje aj skutočnosť, že páchatel' skutku A. B. bol v minulosti niekoľkokrát súdne trestaný, a to aj pre pokračovací prečin podvodu pri predaji osobných motorových vozidiel - naposledy rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky, sp. zn. 4T/57/2019, zo dňa 22.08.2019, právoplatný dňa 23.08.2019, k tomu je potrebné uviesť, že predmetná skutočnosť (trestná minulosť obžalovaného) nie je dôkazom toho, že v prejednávacom prípade ide o podvodné konanie obžalovaného tak, ako sa nesprávne domnieva poškodený.

V súhrne potom krajský súd uvádza, že uvedenými dôkazmi nebola preukázaná vo vzťahu k obžalovanému A. B. žiadna skutočnosť, ktorá by dovolila prijať záver, že menovaný obžalovaný uviedol poškodeného do omylu.

Inak povedané, povinnosťou poškodeného (vyplývajúcej zo zákona, zo zmluvy, či zvyklosti) bolo preskúmať tvrdenia uvedené tak v inzeráte ako aj potvrdené obžalovaným a to prostriedkami bežne dostupnými a v obdobných prípadoch aj bežne používanými, preto v danom prípade nie je možné len uvedenie nepravdy zo strany obžalovaného A. B., bez ďalšieho, považovať za „uvádzanie do omylu“ v zmys-

le skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona. Nejde tu teda o podozrenie zo spáchania trestného činu podvodu, pretože obvyklou (bežnou) mierou opatrnosti poškodeného bolo preskúmať, či informácie o motorovom vozidle uvedené v inzeráte ako i potvrdené obžalovaným sú skutočné. Trestné právo tak nemôže a ani nemá riešiť spornosť informácií a zisťovať ich prípadnú správnosť, či nesprávnosť, pretože by tak neprípustne nahrádzalo činnosť súdov v civilnom konaní. Záverom krajský súd dopĺňa, že súčasne platí, že nie je povinnosťou obžalovaného dokazovať svoju nevinu, pretože zásada prezumpcie neviny vyžaduje, aby to bol štát, kto nesie v trestnom konaní dôkazné bremeno. Taktiež je žiaduce v tomto smere zopakovať, že nie každé konanie s „podvodnými“ alebo „neférovými“ prvkami, hoci sa jedná o konanie protiprávne so vznikom škody, môže byť posudzované ako trestný čin podvodu. Trestný čin podvodu podľa Trestného zákona má presne definované znaky svojej skutkovej podstaty, ktoré musia byť v celosti a súčasne naplnené, aby sme konkrétne konanie mohli považovať za konkrétny trestný čin. V danom prípade však vzhľadom na vyššie uvedené skutok v bode 2. obžaloby nenapĺňa všetky zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona.

Na základe odvolania obžalovaného A. B. preto krajský súd tohto v bode 2. obžaloby postupom podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku spod obžaloby oslobodil, a to z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Čo sa týka výroku o náhrade škody vo vzťahu ku skutku v bode 2. obžaloby, odvolací súd postupoval podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého, ak súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby rozhodne súd o nároku poškodeného vždy tak, že ho s nárokom na náhradu škody odkáže na civilný proces, alebo na konanie pred iným príslušným orgánom. Keďže z výsledkov vykonaného dokazovania nepochybne bolo zistené, že na strane poškodeného F. J. došlo ku škode, ktorá zodpovednosť zo strany obžalovaného nie je škodou spôsobenou v súvislosti s trestnou činnosťou, potom odvolací súd v zmysle ustanovenia § 288 ods. 3 Trestného poriadku odkázal poškodeného F. J., trvale bytom L. H. XX, okres Liptovský Mikuláš, s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Záverom ešte krajský súd, k obžalovaným namietanému postupu okresného súdu (vykonanie hlavného pojednávania dňa 06.02.2023 v neprítomnosti obžalovaného), považuje za potrebné poukázať na niekoľko aspektov priebehu konania.

Podľa § 120 ods. 2 Trestného poriadku, v prípade ospravedlnenej neúčasti obvineného na úkone orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu zo zdravotných dôvodov je obvinený povinný predložiť vyjadrenie ošetrujúceho lekára, že mu jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na úkone, na ktorý bol predvolaný, bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nakažlivej ľudskej choroby.

Podľa § 252 ods. 2 Trestného poriadku, v neprítomnosti obžalovaného môže súd hlavné pojednávanie vykonať, len ak súd má za to, že vec možno spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného konania dosiahnuť aj bez prítomnosti obžalovaného a pritom

- a) obžaloba bola obžalovanému riadne doručená a obžalovaný bol na pojednávanie riadne a včas predvolaný,
- b) obžalovaný mal možnosť vyjadriť sa o skutku, ktorý je predmetom obžaloby, pred orgánom činným v trestnom konaní a boli dodržané ustanovenia o vyšetrovaní alebo skrátene vyšetovaní a obvinený bol upozornený na možnosť preštudovať spis a urobiť návrhy na doplnenie vyšetrovania alebo skrátene vyšetovania,
- c) obžalovaný bol na možnosť vykonať hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti upozornený,
- d) obhajca obžalovaného, ktorý je pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony je obmedzená, vyhlási, že netrvá na osobnom výsluchu obžalovaného.

V kontexte citovaných ustanovení krajský súd na úvod vo všeobecnej rovine podotýka, že prítomnosť obžalovaného na hlavnom pojednávaní je zákonným pravidlom, pretože ako strane trestného konania jej prináležia významné procesné práva, ktoré môže v plnej miere uplatniť najmä na hlavnom pojednávaní. Medzi tie najdôležitejšie patrí napr. aj právo predkladať a navrhovať dôkazy, právo záverečnej reči a posledného slova. Využitie týchto práv môže byť skutočne naplnené iba za prítomnosti obžalovaného na hlavnom pojednávaní. Za určitých okolností má súd možnosť vykonať hlavné pojednávanie aj v neprítomnosti obžalovaného, avšak na takýto postup musia byť splnené všetky zákonom predpísané materiálne a formálne podmienky, ktoré minimalizujú negatívny dopad na spravodlivý súdny proces vyvolaný absenciou osoby, voči ktorej sa trestné konanie vedie. Právo obžalovaného byť prítomný na hlavnom pojednávaní vyplýva najmä z čl. 48 ods. 1, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ale je možné ho vyvodiť aj z čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Je preto možné konštatovať, že právo na osobnú prítomnosť obžalovaného na hlavnom pojednávaní vykazuje osobitný význam a zásadnosť, pričom zároveň predstavuje imanentnú súčasť práva na spravodlivý proces.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že na súde prvého stupňa bolo dňa 17.10.2023 vykonané hlavné pojednávanie, ktoré však bolo odročené na deň 06.02.2023 z dôvodu ospravedlnenia neúčasti obžalovaných A. B. a J. A., v rámci ktorého ospravedlnenia okrem iného uviedli, že obhajkyňa im vypovedala plnú moc, žiadajú odročiť hlavné pojednávanie za účelom zvolenia iného obhajcu v prejednávanej trestnej veci.

Následne bol obžalovaný A. B. okresným súdom predvolaný na hlavné pojednávanie (vytýčené na 06.02.2023) s výslovným upozornením, že ak sa na hlavné pojednávanie nedostaví bez náležitého ospravedlnenia, súd bude konať a rozhodovať na hlavnom pojednávaní v jeho neprítomnosti, zároveň bol upozornený, že svoju neúčasť na hlavnom pojednávaní môže ospravedlniť iba príslušnou lekárskou správou, z ktorej by jednoznačne vyplývalo, že účasťou na hlavnom pojednávaní by došlo k ohrozeniu jeho života, resp. výrazného zhoršenia zdravotného stavu. Zároveň bol vyzvaný, aby v lehote do 15-tich dní oznámil súdu, ktorý obhajca ho bude v súdnom konaní zastupovať s tým, aby súdu predložil v uvedenej lehote taktiež udelené plné moci obhajcovi. Bol upozornený tiež na to, že v prípade, ak nepredloží tieto plné moci, súd bude mať za to, že nemá záujem si zvoliť obhajcu na jeho zastupovanie. Predmetné predvolanie obžalovaný prevzal dňa 28.10.2022, o čom svedčí doručená založená v spise (č. I. 373).

Zo zápisnice o hlavom pojednávaní z 06.02.2023 (č. I. 381-385) vyplýva, že súd toto vykonal v neprítomnosti obžalovaných J. A. a A. B. bez ospravedlnenia, nakoľko v prejednanom prípade boli splnené zákonné podmienky predpokladané v ustanovení § 252 ods. 2 Trestného poriadku. Na hlavnom pojednávaní bolo doplnené dokazovanie, v nadväznosti na to samosudca vyhlásil dokazovanie za skončené, udelil slovo k záverečným rečiam a vyhlásil v predmetnej veci rozsudok.

Krajský súd po preštudovaní spisového materiálu nezistil žiadne skutočnosti svedčiace o tom, že by v priebehu celého trestného konania došlo k porušeniu práva obžalovaného A. B. na obhajobu. Naopak jeho právo na obhajobu bolo v priebehu trestného konania zachované, pričom obžalovaný mal možnosť zúčastňovať sa pojednávaní a uplatňovať svoje práva či už osobne, alebo prostredníctvom obhajcu, pričom toto svoje právo v priebehu konania nevyužil. Samosudca okresného súdu postupoval v súlade so zákonom, keď dospel k záveru, že sú splnené podmienky na vykonanie hlavného pojednávania dňa 06.02.2023 bez účasti obžalovaných J. A. a A. B., keďže títo sa bez náležitého a včasného ospravedlnenia na hlavné pojednávanie neodstavili aj napriek tomu, že boli upozornení, že ak sa na hlavné pojednávanie nedostavia bez náležitého ospravedlnenia, súd bude konať v ich neprítomnosti. V danom prípade bola preto splnená aj podmienka uvedená v § 252 ods. 3 Trestného poriadku, keďže obžalovaný bol na možnosť vykonať hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti upozornený. Navyše odo dňa 17.10.2022, kedy sa konalo predchádzajúce hlavné pojednávanie, súdu nepredložili plnú moc na ich zastupovanie konkrétnym obhajcom, a to aj napriek tomu, že boli k tomu vyzvaní. Súčasne bola splnená aj materiálna podmienka, že vec možno spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného konania dosiahnuť i bez prítomnosti obžalovaného.

Preto pokiaľ obžalovaný v odvolacích námietkach poukázal na to, že hlavného pojednávania dňa 06.02.2023 sa nemohol zúčastniť pre vážne zdravotné problémy, pričom aj keď dodatočne, ale svoju neúčasť ospravedlnil predložením lekárskeho potvrdenia, k tomu je treba uviesť, že bolo povinnosťou obžalovaného dostatočne a včas predložiť súdu relevantné dôkazy na preukázanie tejto skutočnosti, t. j. pred konaním hlavného pojednávania, čo sa však nestalo.

Krajský súd potom uzatvára, že dôvody, pre ktoré zrušil napadnutý rozsudok vo vzťahu k obžalovanému A. B., spočívajú v chybách právnych a skutkových, nie procesnoprávných. Krajský súd sa stotožňuje s odvolaním obžalovaného vo vyššie uvedenom smere, teda že vo vzťahu k bodu 1. obžaloby nebolo dokázané, že skutok spáchal aj obžalovaný A. B. a zároveň, že nebolo dokázané, že skutok v bode 2. obžaloby napĺňa všetky zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona.

Práve pre vyššie uvedené skutočnosti potom odvolací súd rozsudok okresného súdu vo vzťahu k obžalovanému A. B. v celom rozsahu v zmysle § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušil a postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku vo veci sám rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Toto uznesenie bol prijatý v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.